

MAIVILÁG

Cluj-Kolozsvár, 1928.

POLITIKAI NAPILAP

Szerda, november 14.

MANIU KISEBBSÉGI PROGRAMJA

Maniu elmondja, miként kívánja biztosítani Románia jövőjét és a kisebbségek szabadságát

Mindenkinek joga van azt az iskolát és úgy látogatni, ahogy akarja -- Az anyanyelv használata bármely közhatóság előtt minden ember joga -- A kisebbségi nyelvek párhuzamos hivatalos nyelvként bevezetendők -- Arányos kisebbségi képviselőt a parlamentben -- Az államnak törekednie kell kisebbségi hivatalnokok kinevezésére -- Késedelem nélkül be kell vezetni a helyi és megyei autonómiát

1924 május 11-ikén Maniu Gyula a Román Társadalomtudományi Intézetben nagyszabású előadást tartott a kisebbségi kérdésről. Azt hiszik, alig lehet ma érdekesebb olvasmány, mint ez a 20 oldalas tanulmány. Belőle vesszük az alábbi részletet, amely a konkrét megoldási elvekkel foglalkozik, miután a bevezető részben a románság nemzetpolitikai igényeit s a kisebbségekre vonatkozó jogszabályokat tárgyalta.

A román nemzeti állam érdekeinek észözeése mellett, a kisebbségek szempontjából meg kell állapítanunk azokat a jogokat, amelyeket meg kell adni jogos és igazságos érdekeik tekintetbe vételével. Minden egyes polgár törvényelőtti egyenlősége mellett biztosítani kell a polgári és politikai jogokat mindazok számára, akik valamely kisebbséghez tartoznak. A politikai jogok két nagy kategóriára oszlanak, a polgári jogok és a sajátképpen politikai jogok kategóriájára. E jogok közül több annyira természetes, hogy nem szorul további analízisre, mások bizonyos precizitást igényelnek.

1. A szólás- és sajtószabadságot nem szabad előzetes engedélyhez kötni. A gyűlés és egyesülés jogát egyenlően és minden korlátozás nélkül kell biztosítani az összes állampolgár részére. E jogok egyenlő gyakorlását nem szabad akadályozni sem törvénnyel, sem vexatúrákkal. Ezt az elvet és annak alkalmazását is alaptörvényben kell leszögezni. Az egyesület alakítására és gyűléstartásra vonatkozó bejelentéseket tudomásul kell venni, az azok nem ütköznek evidens módon az állam integritásának, rendjének és jó erkölcsöknek elveibe. Antidemokratikus zaklatás az olyan rendelkezés, hogy gyűlést csak zárt helyen lehet tartani.

2. A gyulafehérvári határozatokkal egyezően a törvényesen bevett felekezetek autonómiáját és egyenlőségét támogatni kell. A vallási jogokhoz tartozik a felekezeteknek azon joga, hogy költségükön iskolákat és bármely tanintézeteket állítsanak fel, saját előadási nyelvükön. Állandó, biztos, végleges módon meg kell állapítani a felekezetek államsegélyét. Az összes felekezet papjait az államnak kell finanszírozni és a felekezeteknek igazságos juttatás kell kulturális és egyházi céljaira segélyeket kapniok. Ezt az állást akár az illető kisebbséget vagy

felekezetet alkotó egyének száma, akár az általuk fizetett állami adó arányában vagy más igazságos módon kell megállapítani.

3. Mindenkinek joga van azt az iskolát és úgy látogatni, ahogy akarja és minden népet saját nyelvén kell tanítani. A legnagyobb hiba a tanítást egy nép elnemzetlenítésére használni fel. Jó vasutak, lelkiismeretes közigazgatás és jogbiztonság jobban terjeszti a szeretetet a román nép és nyelv iránt, mint az erőszakosan romanizáló iskolák, amelyek éppen ellenkező eredményt érnek el.

Mindenütt, ahol nagyszámú kisebbségi gyermek van, azokat saját nyelvükön kell tanítani. A román nyelv a negyedik elemítől kezdve legyen kötelező tantárgy. A kisebbségi lakosságú városokban az illető kisebbség nyelvén tanító állami középiskolákat kell felállítani, amelyekben a román nyelv, földrajz, irodalom, történelem és alkotmány románul tanítandó.

4. Az anyanyelv használata minden ember joga. Nem korlátozható a személyes, a kereskedelmi érintkezésben, a sajtóban, kiadványokban, vallási vagy más gyűléseken. Minden polgárnak joga van bármely természetű közhatóság előtt, úgy a helyi, járási, mint megyei hatóságok előtt anyanyelvét használni, kivéve ha az az illető helyen csak elenyészően csekély számú polgár anyanyelve. A központ által vezetett állami hivatalok belső hivatalos nyelve mindenütt a román. Törvény által állapítandók meg azonban azon hivatalok és hatóságok amelyekben párhuzamos belső hivatalos nyelvként kisebbségi nyelv használható. A felekkel való érintkezés nyelve a román nyelv mellett az a kisebbségi nyelv, amelyet a lakosság egy nagyobb százaléka használ. Nem utánozhatjuk a régi magyarországi állapotokat, mert Románia minden erőltetés nélkül is nemzeti állam s csak arra van szükségünk, hogy emellett a jog és kultúra állama is legyen, amely igazságos mértékkel támogat minden kulturális tényezőt.

Ami a politikai a jogokat illeti, azokat fentartás nélkül el kell ismerni a faji, nyelvi és vallási kisebbségek számára.

1. Mindent meg kell tennünk, hogy a kisebbségek parlamenti képviselői valóban az általános egyenlő választójog szellemében valósuljon meg a prak-

tikus életben is. Csehszlovákiában a népesség 23 százaléka német és parlamenti képviselőjük is 23 százalék.

2. A kisebbségek részvétele az igazságszolgáltatásban és közigazgatásban. Valamely hivatalra való kinevezésnek nem lehet akadálya az, hogy valaki kisebbségi fajhoz vagy felekezethez tartozik. Ellenkezőleg, az államnak törekednie kell, hogy különösen a kisebbségi vidékeken, kisebbségi hivatalnokokat alkalmazzon. Ezt nemcsak az igazság, hanem az államreazon és a románság érdeke is megköveteli. Tanulnunk kell a múltból és nem szabad ugyanazokat a hibákat elkövetni, amelyek oly keservesen megbosszulták magukat másokon.

A pénzügyminisztérium sürgősen kifizeti a szállítóknak a vasut három és félmilliárdos adósságát

(Bukarest) Közvetlenül a liberális kormány távozása előtt az ellenzéki lapok statisztikát készítettek, amelyből kiderült, hogy a C. F. R. három és félmilliárd lejmel tartozik évek óta magánosoknak és szállítóknak.

Az összeg hiánya valósággal megbénította a vasut szállítóinak üzleti tevékenységét és a pénzek kifizetéséért számos elkéseredett hangú memorandumot intéztek a kormányhoz, a deficitet dolgozó vasut azonban a tartozások kifizetését évről-évre halogatta.

A Rador távirat iroda jelentése szerint: Popovici Mihály pénzügyminiszter, elhatározta, hogy a három és félmilliárd lejes adósság kifizetését a legrövidebb időn belül kifizetik a szállítóknak, hogy ezáltal is enyhüljön az országban uralkodó katasztrófális pénzkrízis. A kifizetésre vonatkozó első intézkedések már meg is történtek.

Legújabb hírek a 2. és 6. oldalon!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-u.) 36. — Telefon 194. —
Előfizetési ár: egész évre 750 lej, félévre 380 lej, negyedévre 200 lej, egy hónapra 70 lej. Külföldre ezeknek az áraknak kétszerese. — Hirdetések tarifa szerint. —
Apróhirdetés ára: egy szó 2 lej, legkisebb apróhirdetés ára 25 lej. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Késedelem nélkül be kell vezetni a községi és megyei autonómiát, amely automatikusan megoldja a kisebbségek részvételét a közigazgatásban is.

Ami az állam szervezését és vezetését illeti, kényszerűen választanunk kell az erőszakos elrománosítás és a nemzeti és szociális igazság politikája között. Rendíthetetlen hitem, hogy csak az utóbbi út vezet a román nemzeti állam megerősítéséhez és boldogulásához. Csak ha államunk meleg támogatója lesz minden szabadságnak és nem gondolatnak, csakha támogatni fog minden kulturális törekvést és emberi haladást, csak akkor fogja megszerezni a világ tiszteletét, erkölcsi erőt és tekintélyt, hogy megállhasson az öt körülvevő ellenséges hullámokkal szemben, rossz napok idején.

A jövő a nagy szociális egységeké, akár gazdasági, akár állami konföderációknak vagy kooperációknak nevezik őket. A román államnak is, előbb vagy utóbb részt kell vennie egy ilyen nagy egységben és szerepe attól függ, hogyan tudta magát megszervezni. Hiszek a román nép nagy hivatásában, hogy gravitációs pontja lesz egy hatalmas formációnak a Duna völgyében a Fekete Tengerig, amelyben szabad államok és szabad népek vesznek részt, biztosítva nemzeti létüket és hozzájárulva az emberi művelődés örökké fokozódó kibontakozásához. De nem kevésbé hiszem, hogy a román nép ezt a hivatást csak akkor fogja betölthetni, ha sok bölcsességgel, önmegtartózkodással és eltökéltséggel az államélet minden ágában fentartja az emberi szabadságokat, a tisztességet, a szociális igazságot és az igazi demokráciát. Ezek lesznek a román nép számára az élet és az új energiák természetes forrásai, amelyekről sohasem szabad lemondania.

A Maniu-kormány az idegen tőkét bekapcsolja

(Páris, november 13.) A „La Feuille de Jour” című párisi lap jelentése szerint a román nemzeti parasztpárti kormány új kölcsöntervezettel lép a német és angol tőkések elé.

A hír szerint a kölcsöntervezet leglényegesebb ujtása az, hogy elősegíti az idegen tőkének a romániai petróleumvállalkozásokba való belekapcsolódását és számos más alkalmat nyújt a külföldi tőkének, hogy Romániában investíciókat eszközölhessen.

UGRÁSSZERÜEN EMELKEDNEK A PÁRISI TŐZSDE ÁRFOLYAMAI

(Páris) Az új kormány kinevezése után a tőzsdei árfolyamok ugrásszerűen emelkedtek. Az árfolyam emelkedése folytán hatalmas spekuláció indult meg, amely veszélyezteteti a piac szilárdságát.

A pártok megkezdték a jelölőlisták beterjesztését

(Kolozsvár) A magyarság választási állásfoglalása még nem ismeretes a maga teljességében. A Magyar Párt elnöki tanácsa szerdán dönt magatartásáról. Bukarestben élénk tárgyalások folytak ma délelőtt is Bethlen György és a németek között a kisebbség blokk felújítására vonatkozólag, de a megegyezés nagy nehézségekbe ütközik. A bászai svábok máris kijelentették, hogy a nemzeti parasztpárttal mennek. Hans Otto Roth pozíciója erősen meggyengült és Brandsch személye került előtérbe.

Az erdélyi zsidó választási blokk küldöttsége tegnap tisztelteti Maniunál és Vaidánál, akik szívélyesen megköszönték a zsidó blokk eddigi támogatását.

A Magyar Párt állásfoglalását illetőleg megkérdeztük Sándor Józsefet, a párt alelnökét, aki az utóbbi időben nem vett részt a párt tényleges vezetésében. A Magyar Néppárt elhatározásait pedig Kecskeméthy István dr. pártelnök ismerteti velünk.

Sándor József nyilatkozata

Sándor József volt képviselő a következőket felelte a Mai Világ munkatársának kérdésére:

— A Párt szabályai szerint be kell várni, amíg Bethlen György gróf Bukarestből hazajön és először is az Elnöki-tanácsot egybe-hívja. Ott fog előterjesztést tenni bukaresti tárgyalásairól és javasla-tot arra nézve, hogy a Párt minő magatartást öltön fel. Az én egyéni véleményem és álláspontom kezdettől fogva ismeretes. Politikám-ból kizártam a szenvedély és gyűlölet érzelmeit Gyulafehérvár miatt, hanem tisztán tárgyalagos alapra helyezkedve igyekeztem, mint az 1918. dec. 22-iki kolozsvári Kelet-magyarországi Nagygyűlésnek a helyszínén maradt alelnöke, a magyarság érdekében összeköttetést találni már a Consiliul Dirigenttel és hogy több magyar vér ne folyjon és több vagyon ne vesszen el. Aztán mint kamarai képviselő 1922-től kezdve az u. n. alkotmányozó országgyűlésen a Nemzeti Parasztpárttal fogtam kezét a reakció és a hazugság ellen és úgy tartottam fenn magyarságnak álláspontját az alkotmány és annak alapján készülő alaptörvények jogtalanságai és igazságtalanságai ellen. Szimpátiám a Nemzeti Parasztpárt iránt nem változott, nem számításból, hanem megfontolásból, azt tartva, hogy a Nemzeti Párt férfiai a mi iskoláinkat járták, erkölces-inkben és jogérzetünkben növekedtek és így több megértést találhatunk náluk, mint a régi királyságban, melynek férfiai — tisztelet a kivételnek — amint Istráti írta, a törkök és görögök nevelték s gondolkodásuk minden jómodoruk dacára tehát máig is még sok kikorrigálni valót kíván. Nem hozok fel egyebet, mint a Styrbei-Duca-Ite-anu-féle kormányt, melynek hallatlan választási visszaélései például

Háromszéken a tatárjárás idejére emlékeztettek. Aztán a liberális kormány rezervált magatartást tanúsított a békeszerződés és a kisebbségi egyezmény iránt is, míg azok keresztültüvelését éppen az erdélyiek — Vajda-Voevod dr. — képviselték azonkívül, hogy a gyulafehérvári határozatok, melyeket az erdélyi román nép nevében hoztak, e nép becsületéhez kötött erkölcsi kötelezés.

— Ismerem a román Nemzeti Parasztpárt vezető férfait, moráljukat és jogi gondolkodásukat és azért okom van remélni, hogy sorsunk jobb lesz, mint a regátiak alatt vala. Igyekeztem a maga idejében oda-hatni, hogy az u. n. agrárreform egybe-kialtató igazságtalanságai megál-littassanak s hiszem, hogy az iskolaiügyben is több méltányosságot fogunk találni, mert hiszen az új kormány férfiai ismerik az erdélyi multat és tudják, hogy még az Apponyi-féle törvény is szenteltvíz az Angelescu vérmérgező iskolapolitikájához képest s csak kényszerű háborus védekezés volt. A román nemzeti többség pedig nem félhet a magyarságtól, melynek számát tíz év óta a regáti politikusok és statisztikus urak 2 millióról 1,500.000-re, aztán 900.000-re, ha nem kevesebbre szállították. Mit fél tehát egy ily kis töredéknéptől, kivéve, ha át nem akarjuk hozni az Angelescu-féle hisztériát. A pénzügyek terén is egy alkotmányos kormány csak jó változást hozhat.

— En tehát, ha csak lehetséges, a Nemzeti Parasztpárttal való kartell mellett volnék, miután az előzmények alapján alig hiszem már lehetőnek a paktumot.

— Az Elnöki-tanács után mielőbb az Intéző-bizottságot kell egybehívni és a Párt álláspontját illetőleg véglegesen az fog határozni. A fentiek az én egyéni nézeteim.

Kecskeméthy István dr. nyilatkozata

Kecskeméthy István dr., a Magyar Néppárt elnöke, a következőket ismertette álláspontját a Mai Világ munkatársával:

— A Magyar Néppárt megalakulása első percétől kezdve, tehát még 1921-ben, a megértés politikáját hirdette a román néppel és elsősorban az erdélyi románsággal. Programjának ezt a sarkalatos alapelvét vitte át a két magyar párt fúziója után a Magyar Pártba is. Nem a néppárti politikusok mult, hogy később

a Magyar Párt több ízben feledni látszott

ezt az egyedül helyes álláspontot. Maniu Gyulának kormányrajutása minden nyugateurópaiason gondolkozó állampolgár őszinte örömét váltotta ki.

A Magyar Néppárt a maga politikai elgondolásának igazolását is látta abban, hogy a népi érdekek ellenére történő kormányzást szükségképpen a demokratikus elemek uralma váltotta fel. Ismerem régóta Maniu Gyulát és a legteljesebb bizalommal tekintek kormányzására elé.

— Mi nem mandátumokért harcoltunk és azért csak mosolygással szemléljük azt a tülekedést, amely az új kormány felé történik

Marosvásárhelyen
legolcsóbb, legizlésebb,
leguribb vendéglő a
„KÖZPONTI“

olyanok részéről, akik eddig következetesen tagadták, hogy a nemzeti parasztpárt valaha is kormányra kerülhet. Ez a hirtelen köpenyforgatás világos bizonyítéka annak, hogy

nem az elvek a fontosak bizonyos körök előtt, hanem a mindenáron való felszinenmaradás.

Uj kinevezések

Mihalache földmívelésügyi miniszter tegnap délután átvette a minisztérium vezetését. Meglepetten konstata, hogy csak ennek az egy tárcának 47 autója volt, amelyeket a vezérigazgatók, a helyettesek és a főtisztviselők használtak. Mihalache első intézkedése az volt, hogy az autók számát egyre redukálta. Ilyen természetű ökonomikus intézkedéseket fogantatottak minden vonalon.

A tegnap ünnepélyes keretek közt beiktatták a regáti prefektusokat, akik át is vették hivatalaikat. Az erdélyi prefektusok kinevezése még mindig nem történt meg.

Ujabbán Hoiescu mérnököt, a C. F. R. vezérigazgatójává nevezték ki, pénzügyi államtitkár pedig Paltanescu kereskedelmi akadémiai tanár lett, aki Titulescunak pénzügyministersége alkalmával belső munkatársa volt. A nagy vezérkar főnökévé Sam-sarovici tábornokot nevezték ki, ipar-és kereskedelemügyi államtitkár pedig Ene Ernest akadémiai professzor lett.

Erdélye nézve eddig hírszerint a következő megyék prefektusi karában állapodtak meg: Kisküküllő: dr. Boila Zakariás, Máramaros: dr. Jaga Gábor, Szilágy: Acin Sándor, Naszód: dr. Vutan László, Alsófehér: dr. Pop Ionel, Szamos: Munteanu Victor, Arad: dr. Marsieu Jusztin, Kolozs: dr. Nemes Simon és Udvarhely: dr. Balint Simon.

Dr. Mezei Ioan volt dési prefektus tegnap átadta hivatalát Cimponeriu alispánnak. Az új prefektus dr. Victor Munteanu csákiporbói ügyvéd, a nemzeti parasztpárt régi harcos tagja, aki holnap veszi át hivatalát.

Tegnap este minisztertanács volt, amely több nagyfontosságú kérdésben döntött. A minisztertanácsról lapunk zártáig hivatalos kommunikét nem adtak ki, így tehát annak határozatai ismeretlenek.

Maniu Gyula miniszterelnök tegnap lakásán meglátogatta Sterét, akivel hosszasan tárgyalt. A megbeszélések tartalma ismeretlen.

Cihosky hadügyminiszter tegnap átvette hivatalát és napi parancsot bocsájtott ki, amelyben a haza védelmére buzdítja a hadsereget. A határszéli cenzura ügyében a hadügyminiszter még mindig nem készítette el jelentését.

Niculescu, a szenátus volt elnöke a legfelsőbb agrárkomité elnökségéről lemondott. Helyébe még nem történt meg a kinevezés.

A kormány táviratot küldött a magyar kormánynak, amelyben az új bi-

ami mandátumot és más előnyöket is biztosít.

— Ami pedig a magyar egység újból felvetett jelszavát illeti, több ízben kifejtettem már, hogy az egységnek nálam töretlenebb hiva nincs, de én a magyar egységet nem tudom elképzelni a magyar nép nélkül. Azok, akik át-közödő vagy elégikus szavakkal állandóan a magyar egységet hirdetik, saját magukat tekintik a magyar nemzet-nek s

az egység állandó hangoztatása közben elfelejtik, hogy a tág értelemben vett Erdélyben él és szenved a magyar nép, melynek érte dolgozó és vele igazán együttérző vezetőkre van szüksége.

zottság kinevezéséig halasztást kér az optánsper-tárgyalások ügyében. A bizottságot a legközelebbi minisztertanács nevezi ki.

A liberálisok is megtették

a választási előkészületeket

A liberális kormány volt tagjai tegnap délután 5 órakor Bratiannu Vintilla elnökelete alatt Duca lakásán értekezletet tartottak, amelyen a választási előkészületeket tanácskozták meg. Elhatározták, hogy a választási listákat a jövő hét folyamán elkészítik és míg a választások lezajlanak állandó permanen-kiában lesznek.

Eddig a liberális vezetők közül a következőket jelölték:

Bratiannu Vintilla listavezető lesz Bukarestben és Argesben, Duca Románi, Vâlcea és Szebenben jelölteti magát. Argetoianu Dolj és Caras választókerületekben lép fel. Lapadatu Alexandru Kolozsvárt és Bukarestben jelölteti magát. Inculet Lepume és Thigina listavezetője. Angelescu Buzeuben, Voitoianu Aradon, Nistor Csernovitzban és Radauczbán, Franasovici Mehediabben és Durostorbán, Banu Constantin Jalomítában V. Sassut Vasluiában és Konstancában, Chirculescut Putnában és Alibában, Săveanu Putnában és Szatmáron, Mosoiu tábornokot pedig Biharban jelöltik.

RABLÓK TÁMADTAK MEG A CSERNOVITZI RAPID-VONATOT

(Csernovitz) A Rapid-vonatot Pascani állomás előtt rablók támadták meg, akik több lövést adtak le a vonatra. Szerencsére a golyók senkiben sem tettek kárt.

A csernovitzi expressznek ugyancsak kalandja akad ugyanazon az utvonalon. Negrilla állomásnál az expressz összeütközött egy vesztelő mozdonyal. Szerencsére senkinek sem történt baja. Az összeütközés következtében három óráig megszakadt a forgalom.

Értesítés

Abánffyhungari országos Katalin napi vásár tekintettel arra, hogy szombat és vasárnapra esik, 1928. november hó 26 és 27-én (hétfő és kedden) fog megtartatni.

Községi előljáróság.

Fischbein László

harisnya, kötött, szövött és rövid-áru üzlete a

Főtér 17. alá költözött,

ahol az összes szükségleteit gyári áron szerezheti be.

„Szünjenek meg a testvérharcok“

Paál Árpád vezércikkét irt a Keleti Újságban: Szünjenek meg a testvérharcok. Azt fejtegeti, hogy a románság életének új korszaka nyílik meg és ezért nekünk is össze kell szednünk magunkat. Meglátja Paál Árpád, hogy megvannak közöttünk a testvérharc tünetei. Vannak jelszavak is, — írja — elvek is, világnézeti hivatkozások is, melyekkel az ilyen testvérharcot szítani igyekeznek. Azonban Paál Árpád mindezek mögött egyesek kétséges érdekeit véli látni, melyek a hatalommal magukat észrevétetni akarják. Paál Árpád a szakadárharcokat abbahagyását hirdeti és a kínos testvérharcok fölött a közös sors meglátását.

A hang, melyen Paál Árpád beszél, valóban új a magyar párt hivatalos nyelvében. Új benne, hogy megértést mutat a „szakadár“ felé és arra hívja fel az összmagyarságot, hogy az anyanyelv egységében találjon lehetőséget az egységes munkára. Lényegében azonban Paál Árpád semmitsem enged a magyarpárti idiomából: aki nem helyesli a magyar párt aktuális vezetésének politikáját, az szakadár, elvi hivatkozásai csak „kudisztések“, amelyek mögött érdekek húzódnak meg. Ezzel szemben a magyar párt maga a legtisztább eszménység, az érdektelen önfeláldozás mintaképeit foglalja össze vezetésében.

A magyar párt a legutóbbi időben lehetetlenül durva hangot használ nemcsak a párton kívül álló, hanem a párton belülmaradt magyarokkal szemben, akik nem tartják véka alatt gondolataikat. Amellett nyilvánvaló ténytagadásokkal és valótlan állításokkal operál. Hirdeti, hogy ő az egyetlen magyar párt, noha mégsem lehet letagni, hogy itt van a magyar néppárt is. Hirdeti, hogy Kós Károly „beteg“, mert nem hagyta szó nélkül a néppárt udvarhelyi gyűléséről szóló valótlan tudósítást a Keleti Újságban. A sárga földig lepecskondíazza a Keleti Újság azt a Kós Károlyt, akit nemcsak az itteni, hanem a magyarországi közvélemény is, az összmagyarság egyik legkomolyabb értékének tekint. Bernády György évtizedes alkotó munkája mind bliktri a Keleti Újságnak, amely hajlandó leárulózni az önzetlen közéleti munkásságban megőszült vezető politikust. Bennünket leliberálíroz a magyarpárti hivatalos, noha lapunkban a magyar párt több intézőbizottsági tagjának s általában olyan íróknak és politikuskoknak cikkei jelennek meg, akiknek a liberális párthoz semmi köze. Valótlan állításokkal és a tények erőszakos elferdítésével támadja a magyar pártot reprezentáló hivatalos orgánum mindazokat, akik kritikai állásponton vannak a jelenlegi pártvezetőséggel szemben.

Komolyan lehet-e venni azt a béke-szózatot, amellyel egyidejűleg ilyen offenzív szellem nyilatkozik meg? Lehet-e béke a magyarságon belül, ha annak egyik tábora, a magyar párt, szakadárnak mondja, érdekltséggel vádolja a többi? Nem gondoljuk, hogy

az ilyen körülmények között elhangzó békeüzenet valóban békét is hozhatna. Ha a magyar párt vezetőinek valóban szívügye az összmagyarság békéje és egysége, akkor megvan a módja ennek a megteremtésére. Egyetlen magyar sem fog külön utakon járni attól a pillanattól kezdve, amelyben a magyar párt keretei valóban az összmagyarság minden árnyalatát, minden

színeződését fogják egyesíteni, mint ahogy a fehér fény egyesíti az összes színárnyalatokat. Amde meddő és komolytalan a „szakadárharcok“ abbahagyására“ irányuló minden fölhívás, amíg a magyar párt vezetősége monopóliumnak tartja a magyarságot, amíg képtelen és dologtalan parlamenti képviselőket fabrikál nagyrészt olyan emberekből, akik egyszerűen Fejblónt Jánosai a hivatalos álláspontnak, amíg teljes és szinte készséget nem mutat minden magyar gondolat, magyar

akarát és magyar cselekedet termékeny összefogására. A magyar párt jelenlegi belső taktikája csak a szakadékok a magyarság egyes rétegei között egyfelől, a magyar párt s a tömegek között másfelől. Nem örvendünk ennek a folyamatnak, sőt szívből sajnáljuk. A felelősség azonban azokat illeti, akik az élen állanak és makacs következetességgel tartanak ki tévedéseik mellett. Paál Árpádnak inkább hozzájuk kellett volna intéznie a felhívást: szünjenek meg a testvérharcok.

Háromszázhold erdejét tarolták le a zetelaki közbirtokosságnak a kifizetett hétezer köbméter fa fejében

A kisemmizett székely parasztok a régenstanácshoz akarnak fordulni panaszuikkal

(Zetelaka) A község neve ismerősen cseng minden újságolvasó előtt, az emlékezetes nagy tűzvész óta, mely majdnem olyan mértékben pusztította el a község vagyonát, mint egy odaváló fatermelő cég, amellyel már a nyolcadik éve, hogy élethalál harcban vannak a székelyparaszt közbirtokosok. A végkimérülésig menő élethalálharcról az ország többi részében nem igen vehettek tudomást, mert az 5000 főt számláló székely nagyközség teljesen el volt vágva a világtól. Postája nincs. A telefont pedig melyre úgy néznek az idevalósiak, mint a világ egyik újabb csodájára néhány héttel ezelőtt vezették be a községbe. Aztán meg, hogy a nagy harc kieme kerüljön a nyilvánosság elé, gondoskodott róla a zetelakiak vagyonát pusztító cég jogtanácsosa Jodál ügyvéd ur, aki mint ismeretes a Magyar Párt egyik vezetője és legfőbb akadályja annak, hogy a kisemmizett székelyparasztok igazságukhoz jussanak.

Különös favásárlás

Még 1920-ban történt, hogy a közbirtokosság akkori tanácsa, gyűlési határozat nélkül a közbirtokosság Barátos nevű erdejéből 7000 köbméter fát eladott a zetelaki Klein fatermelő cégnek. Még az átadás meg sem történt, mikor a cég már beállította munkáit az erdődöntéshez. Négy évig zúgott az erdő a fejszeapásoktól a 7000 köbméter címe alatt.

A közbirtokosság tagjai végre is megelégtettek a dolgot és kutatni kezdték, milyen jogcímen döntögeti a szálakat a Klein cég.

Százhetven székelyparaszt feljelentést tesz

A kutatások meglepő eredményeket hoztak napvilágra. A helyzetre kíváncsi közbirtokossági tagok arra a felfedezésre jutottak, hogy a termelő cég a 7000 köbméter fa helyett, körülbelül 300 hold erdőt tarolt le, ami a vásárolt 7000 köbmétert ötszörösen-hatszorosan meghaladja. Azonkívül azt is megállapították, hogy a cég az eredeti határokat is meghamisította, azonban ezzel sem elégedett meg, hanem a kijelölt és meghamisított határokon túl is fát döntetett.

A meglepő felfedezésnek az lett

a vége, hogy 170 közbirtokossági tag összeállt, ügyvédet fogadott és az ügyszészen bűnvádi feljelentést tett a közbirtokosság vagyonának megkárosítása ellen.

Elsimitják a nagy pert

A bűnvádi feljelentésre a megrémült cég jogtanácsosa, Jodál ügyvéd ur utján megkezdte a hajszát a feljelentők ellen. Két szép szóval, két ígérettel, két fenyegetéssel igyekeztek eltéríteni az utból és a befolyásos ügyvéd fáradságának meg is lett az eredménye. Sikerült mindenkit befolyásolni, úgy, hogy egy szép napon a bűnvádi feljelentést visszautasították, habár a 170 székely paraszt szakértője, Sztankó Zoltán csikszeredai erdőmérnök rámutatott arra, hogy a közbirtokosságot a Klein-cég többmillió lej erejéig megkárosította.

A közbirtokosság szakértőjét nem engedik szólni, a közbirtokosság nagygyűlésén

A zetelakiak zugolódására, végre a közbirtokosság áevette a pert az azt megindító 170 parasztól és szakértőnek a közbirtokossági gyűlés határozata folytán szintén Sztankó erdőmérnököt jelölték. A Klein-cég, hogy az ügyet mellékvágányokra terelje, állandóan egyezkedési ajánlatokat tett a közbirtokosságnak és a pertől el akarta kedvetleníteni. A direktóriummal a cégnek sikerült is létrehozni az egyezséget, amely szerint a Klein-cég 300 ezer lejt fizetett volna a többmilliót kitevő károkért, de a nagygyűlés Sztankó erdőmérnök szakértői felvilágosítása alapján az egyezséget elutasította.

Az egyezés elutasítása után Sztankó mérnök ellen kezdtek hajszát. Jodál ügyvéd tiltakozására a nagygyűlésen elnöklő hatósági személy megvonta a közbirtokosság szakértőjétől a szót. A mérnök erre jogot vásárolt, amelynek alapján két gyűlésen felszólalhatott. Jodál ügyvéd ur, aki úgy látzik a Klein-cégnek jobb képviselője, mint a magyarságnak, megint közbelépett és indítványára a hatóság semmisnek nyilvánította a mérnök jogvásárlását és a szakértőtől megint csak megvonták a szót és Jodál ügyvéd ur kijelentette a nagygyűlés előtt, hogy a mérnök kommunista.

Enyhe terror

A zetelaki parasztok ezeketán maguk kezdtek felszólalni a közbirtokosság gyűlésein. A direktórium erre kiakarta vezetetni a közbirtokossági székéből a felszólalókat, akik mindenáron az igazságot akarták és hogy még jobban megijedjenek, feljelentést

adtak be hat vezető ellen a prefektushoz, hogy a népet lázítják és a közbirtokosság nyugalmát zavarják.

A prefektus elrendelte a vizsgálatot, amelyet a főszolgabíró vezetett le. A zetelakiak vezetői bebizonyították, hogy a nép nyugalmát nem ők, hanem Jodál ügyvéd zavarja meg, aki csak csufolódni látszik a székely parasztokkal és kilátásba helyezték, hogyha a jövőben is folytatja a néppel való csufolódásait, vagy kivetik az ügyvéd urat a közbirtokosság közgyűlési terméből, vagy ők távoznak onnan és a direktórium hozhat határozatot a nép nélkül.

A zetelakiak igazságukért a régenstanácshoz akarnak menni

Sok huza-vona után a zetelakiak végre eljutottak oda, hogy a bíróság elrendelte a kárfelvételi munkálatokat, melyeket megkezdtek a helyszínen és rövidesen be is fejeznek. A zetelakiak biznak a bírósági fórumok igazságosságában és tőlük várják a valóság kiderítését. Azonban eddig a különböző hatóságoknál meglehetősen mostoha bánásmódban részesítették a zetelaki székelyeket, amiért is elhatározták, hogy ha kell, a régenstanácsig is elmennek igazságukat követelni, mert nem tűrik tovább, hogy a zetelaki ősi vagyonban idegenek dúlakodjanak. Bajukat különben memorandum formájában a Magyar Néppárt vezetésével is ismertették, amely megteszi a szükséges lépéseket a zetelakiak igazságának kikutatására.

— A Gutenberg Dal- és Zeneegylet 1928. évi november hó 25-én, vasárnap este fél 9 órai kezdettel, a Farkas-uccai román kath. gimnázium dísztermében dal-estélyt tart, melynek műsora a következő: 1. Beethoven: Dicséret. Előadja a Dalárda, zenekari kísérettel. 2. Drasecke: Symphonia, I. rész. Előadja a Zenekar. 3. a) Porumbescu: Numele teu... b) Révfy: Títán vagy népi! Előadja a Dalárda. 4. Schubert-dalok: Énekli M. Lévy Ilonka urnő, operabékesnő, zongorán kíséri Rohonczy Mária urnő. 5. Gounod: Faust induló. Énekli a Dalkör, zenekari kísérettel. 6. Jancsó: Schubert-prolog. Fügőny mögött énekli a Dalkör. 7. Schubert: a) Standchen, b) Aufenthalt. Előadja a Zenekar. 8. Schubert: Az éj. Énekli a Dalkör. 9. Beethoven: Prometheus-Ouverture. Előadja a Zenekar. Ugy a Dalkört, mint a Zenekart Dely-Szabó Géza tanár vezeti. Belépődíj nincs. Műsor megváltása kötelező.

* Román, angol, francia, német, olasz, szláv, stb. fordítások, levelek, kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek, stb. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel fordító irodája, strada Raia (volt Kötő-u.) 3. Telefon 831.

Sportember Ön?

Akkor bizonyára legjobb klubtárs a budapesti

NEMZETI SPORT

Hétköznap 6 lej, hétfőn 15 lej

JOSIF IZRAEL SZÜCSMESTER

Cluj-Kolozsvár, C. Victoriei, volt Kossuth, Lajos ucca 2

Nagy választék mindenféle szőrméből. Lelkiismeretes kiszolgálás garantálva.

PÁRISBAN KIAKARJÁK ÉHEZTETNI A PATKÁNYOKAT

(Páris) Sem a Népszövetség, sem a nemzetközi patkánykongresszus, sem a méreg, sem a hajtóvadászat, sem a macska nem tudta idáig megadást adni a párisi patkányoknak. A szajnai prefektus most az utolsó ostromeszközhöz nyúl. Ki akarja éhezteni a patkányokat. 1929 január elsejétől kezdve úgy kell lezárni a szemetes ládákat, mintha wertheimkasszák volnának. Aki nyitva hagyja őket, konspirátor-áruló... Szakértők szerint ha a lakosság összetart és úgy őrzi a szemetet, mintha arany lenne, rossz újévük lesz a patkányoknak.

FRANCIA KÖNYV ATTILÁRÓL

Ki hitte volna, hogy még valami újat tudnak írni az Isten ostaráról. Már pedig újat ígér Marcel Brionnak Attila életrajza. (Vie d'Attila.) A fiatal francia író és történész nagy szerencséjére a marseillesi városi könyvtárban egy 10. századbéli latinra fordított kínai krónikára talált, amely állítólag teljesen új megvilágításba helyezi Attila életét.

RÁDIOSZALONT RENDEZETT BE AZ ELECTRICA A RÁDIO-VÁSÁRLÓ KÖZÖNSÉG KÉNYELMÉRE

A kolozsvári Electrica cég most nyitotta meg meghívott vendégek jelenlétében Fő-tér 4. szám alatti rádió-szalonját. A kellemes, ízlésesen berendezett rádió-szalonban állandó rádió kiállítás nyílik meg, hol a legnagyobb előékenységgel vételeköttelezettség nélkül mutatják be a legmodernebb rádiókészülékeket. Látogatást tettünk az Electrica rádiószalonjában, ahol nagy sikerrel mutatták be a berlini rádiókiállításon első díjat nyert Neutro-Vox készüléket, amelynek az az előnye, hogy egyetlen gomb beállításával az összes leadóállomásokat hangtisztán közvetíti.

Az Electrica a Rádió bemutatószalonnal kapcsolatosan akkumulátor töltő állomás és rádió laboratóriumot rendezett be, ahol a legmodernebb gépipertési technika mellett a legolcsóbb áron állítják elő a legpompásabb rádiókészülékeket.

A vég, melynek Méth Jenő és cégtársa Vass Emil okleveles mérnök a tulajdonosa, a rádió-zó közönség kényelmét akarván szolgálja, bárkinek rendelkezésére áll vételeköttelezettség nélkül a rádió-engedélyek megszerzésének elősegítésében és az engedélyhez szükséges iratokat ingyen eljuttatja az illetékes hatóságokhoz.

A Fő-téri rádió-szalon, mely már a bemutatón a közönség szimpátiájával találkozott, minden valószínűség szerint hamarosan közkeletű fog válni, annyival is inkább, mert ezennel a rádiót vásárolni szándékozó közönség nem lesz kénytelen a készülékek kipróbálását rideg kellemtelen műhelyekben eszközölni.

A cég most adta ki terjedelmes katalógusát, melyet bárki kívánságára ingyen küld meg a legnagyobb készséggel.

A tábla felmentő ítélettel rehabilitálta a meghurcolt tordai kereskedőt

(Kolozsvár) Mint jelentette a Mai Világ, a kolozsvári tábla büntetőtanácsa a napokban tárgyalta Varga Márton köztisztviselőtől álló tordai vendéglős ügyét. A vádirat szerint Varga állítólag egy Illés Vándor nevű hentesel közösen lebonyolított marhaszállítási ügyvet alkalmával nagyobb összeg erejéig megcsalta volna. A bűnper szállai még 1922-be nyílnak vissza és azóta az ügy már a

smmitőszéket is megjárta, ahol az első ítéletet megsemmisítették és új tárgyalást rendeltek el az ügyben. A törvényszék után a tábla tárgyalta az ügyet és ma hirdették ki az ítéletet, amely szerint Varga Márton bizonyítékok hiányában felmentik a vád és annak összes következményei alól. A táblai ítélet rehabilitálta a meghurcolt ember becsületét.

Mozivilág

Borgia Lucretia esete Don Juánnal

A cím érdekesen hangzik és amit takár, az is érdekesnek ígérkezik: a szellemes amerikaiak így nevezték el John Barrymore legújabb filmjét. „Borgia Lucretia esete, Don Juan”-nal minden részletében érdekes, mozgalmas és eseményteljes film, amelynek értékét különösen emeli az, hogy a főszerepet Amerika legszebb filmművésze, John Barrymore alakítja.

John Barrymoret ma már világszerte ismerik. Legutóbb Kolozsvár közönségének a „Vándor poéta”

főszerepében nyílt alkalmát, amelyben mint Francois de Villon az örökké vig és tette kész csavargó király páratlan alkotást nyújtott.

Barrymore ezúttal megint excelszál a film finom művészetét, erőt, kumát és sajátos érdekességeit, mesteri megjátszással domborítja ki és a jelentek fellépésébe olyan változatosságot visz be, hogy ezért a legteljesebb elismerés illeti meg.

A legújabb Barrymore film részletes ismertetésére még rátérünk.

MADAME DE SEVIGNÉ ÉS A RÖVID SZOKNYA

Pontosan 250 esztendeje, hogy Madame de Seigné, a franciák híres írója, Bretagne-ből Párisba küldött levelében ezeket írja: „Nem lesz könnyű dolog a bretagnei memekisasszonyok szoknyáit meghosszabbítani. Ez a divat még hozzánk is eljut. De Vitre és de Kerbenge memekisasszonyok olyan rövid szoknyát hordanak már, hogy lábfejesontják kilátszanak.” 1678-ban tehát még csak ott tartott a rövid szoknya.

MENNYIT ÉR PÉNZBEN EGY NAGYVILÁGI NŐ

Mennyit ér pénzben egy sportoló, szobonőhöz, kallaposnőhöz, szaladgáló, szórakozó, táncoló, nem dolgozó nagyvilági nő? Egy francia törvényszék megállapítása szerint évi 8000 francia frankot (körülbelül 48.000 lejt). A megállapításra

egy autószerencsétlenség folytán indított kártérítési pert adott alkalmat, melyet egy „munkaképességét” teljesen elvesztett gazdag hölgy adott be. A bíróság az elvesztett „teljes” munkaképességéért évi 8000 frankot ítelt meg neki.

TERMELŐ SZÖVETKEZETET LÉTESITENÉK A KOLZSVÁRI KÖNYVKÖTŐ MUNKÁSOK

(Kolozsvár) A kolozsvári könyvkötő munkások, mint azt annak idején a Mai Világ megírta, sztrájkba léptek. A sztrájk azóta rendületlenül tart és egy-két nagyobb könyvkötő üzem magatartása miatt egyelőre remény nincsen arra, hogy a sztrájk hamarosan befejeződjék.

A sztrájkoló kolozsvári könyvkötő munkások elhatározták, hogy termelő szövetkezetet létesítenek, ahol valamennyi munkást el tudják majd helyezni kedvező munkafeltételek mellett.

OLVASSA EL

mert kellemes meglepetést nyújt

A HELIOS

KÖTÖTTÁRUHÁZ

CLUJ, FŐTÉR 7.

Olcsó árjegyzéke

Meleg férfi puloverek . . . 340 lejtől
Férfi és női mellények . . . 300 lejtől
Angol női puloverek már . . . 450 lejtől
Női divat kötöttkabátok . . . 660 lejtől
Gyermek puloverek már . . . 180 lejtől
Gyermek téli harisnya . . . 23 lejtől
Női sport téli harisnya . . . 55 lejtől
Női tiszta gyapjúharisnya . . . 135 lejtől
Női tartós cernaharisnya . . . 79 lejtől
Reformnadrág, legjobb minőség . . . 85 lejtől
Női elegáns gyapjúkosztüm . . . 840 lejtől
Nyakálak, kesztyűk, férfi zoknik és más egyéb itt fel nem sorolt cikk, igen olcsó árban lesz elárulva. Szolid kiszolgálás, olcsó, szabott árak!

OLVASSA EL

OLVASSA EL

SZINHÁZ

SZINHÁZI IRODA HIREI

A tékozló fiu. Ma délután fél 4-kor és fél 6-kor a Magyar Színházban a gigászi méretű Tékozló fiut vetítik. Tíz felvonásos óriási bibliai tárgyú dráma. Az amerikai filmgyártás egyik csodája. Előtte a Pathé-híradó fog igen érdekes eseményeket bemutatni. Nagyon olcsó helyárak.

A Molnár Ferenc-ciklus. Az eredetileg öt estére tervezett Molnár Ferenc-ciklust két estével megtoldotta a színház. A közönség rendkívüli érdeklődése teszi szükségessé ezt a meghosszabbítást, úgy, hogy egy hét alatt 5 különféle darabját adják elő Molnár Ferencnek. Kedden este a leghíresebb Molnár-darab, az Ördög fog új szereposztással színpadra lépni. Az Ördög diadalmasan járta be Európa és Amerika minden nagy városának színpadát. Minden nyelvre lefordították és minden nyelven előadták. Az Ördög főszereplői: Kemény László, Mészáros Béla, Mihályffy László, Izsáky Margit, Székelyhidy Adrienne és Parlagi Ilonka, aki a szemtelen Elza szerepében fog tehetségének nagyszerű lendületéről bizonyítást tenni. Szerdán a Testőr fogják előadni. A testőr az újdonság ingerével fog hatni, mert 16 év óta nem adták Kolozsváron. Most újították fel Budapesten a Víg-színházban is a Testőrt. A Testőr két főszereplője Póré Lili és Mészáros Béla. A Testőr premier-bérletben kerül színre. A Testőr Molnár Ferencnek kétségkívül legérdekesebb darabja. A Testőr előadását pénteken este rendes bérletfolyamban fogják megismételni.

A Telmányi Emil koncert — rendes helyárakkal. Grandiózus hangverseny lesz csütörtökön a Magyar Színházban. A jelenkor egyik legtünetesebb bűvésze, Telmányi Emil fog egész estét betölteni önálló hangversenyt adni a következő műsorral: 1. Tartini Ördögtrilla-szonáta, G-moll. 2. Bach Hegedűverseny, Allegro, Adagio, Presto. 3. Brahms—Telmányi: 16 Walzer. Szünet. 4. Schumann—Telmányi: Romanc. Scarlatti—Telmányi: Allegro, Malipiero—Il canto della lontananza. Poldowski-tangó, Paganini—Otterström: Etude. 5. Dohnányi: Rurallia Hungarica, Presto, Andante rubato a la zingaresca, Molto allegro. Külön felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy a Telmányi hangversenyt rendes helyárakkal tartják meg.

A Molnár Ferenc utolsó estijén szombaton: Színház. A színház igazgatóságának az a törekvése, hogy minél vonzóbbá, érdekesebbé és változatosabbá tegye a Molnár Ferenc-ciklust. Eppen ezért nem akarja a szombatra iktatni a legújabb darabjait Molnárnak, hanem azokat, amelyek már régen nem kerültek színre Kolozsvárott s így a mai közönség számára az újdonság ingerével hatnak. Szombatra, a ciklus utolsó estijére a Játék a kastélyban volt kitűzve, de éppen ettől a törekvéstől vezérelve az igazgatóság levette ezt az utóbbi 2 évben sokat játszott darabot műsorról s helyette a 7 év óta nem adott Színházat fogják adni. A Színház 3 briliáns egyfelvonásosból áll, melynek alcímei: Előjáték Leár Királyhoz, Marsall és Ibolya. A ciklusnak ezt az utolsó nagy érdekes előadását rendes bérletfolyamban tartják meg.

HETI MŰSOR

Kedd: Az ördög. (Új betanulással és új szereposztással. A Molnár Ferenc-ciklus negyedik estije. B-bérlet.) Szerda: A testőr. (Új betanulással és új szereposztással. A Molnár Ferenc-ciklus ötödik előadása. Premier-bérlet.)

A MAGYAR SZINHÁZ MOZIMŰSORA: Hétfő, kedd és szerda fél 4-kor és fél 6-kor. A tékozló fiu. Grandiózus bibliai tárgyú dráma 10 felvonásban. Előtte: Pathé-Emerikus-Híradó.

Csütörtök és péntek fél 4-kor és fél 6-kor. Gyere te bűnös. (A legragyogóbb vígjátékújdonság. Főszereplő Harold Lloyd.) Előtte: Pathé-Emerikus-Híradó.

Képes Krónika

Budapest legszebb és legolcsóbb mélynyomású hetilapja. Kapható Románia minden lapárusánál. Csak 20 lej.

JEANNE D'ARC, MINT
OPERETHÖSNŐ

Az amerikai dollárvágy kikezdte és jazzosítja az emberiség leg-tiszteletreméltóbb nőalakját, Jeanne d'Arcot is: Florence Ziegfeld a legközelebbi szezonra Jean of Arc címen hirdeti egy szenzációs operettet. Az Orleánsi szüzből revügirli csinálnak, lehetőleg szakszofont adnak fegyverül kezébe és jazz mellett, ruhátlan amazonokkal vonultatják hadba szegényt az angolok ellen. Mit szólnak vajjon ehhez a franciák?

MINDENÜTT ROSSZ A BUR-
GONYA TERMÉS

A burgonyaára a külföldön fel-
menő tendenciát mutat, a nagy ke-
reslet és a rossz termés folytán.
Angolországban túlyomóan rossz-
ul sikerült az idén a burgonya,
ami különösen a mezőgazdasági
part hozta zavarba. Oroszország-
ban egyenesen az éhínség szélén jár
a helyzet. Ott a gabona sem sike-
rült s ezideig már 20.000 vagon
külföldi gabonát kötöttek le. Az
orosz élelmezési hatóságok már
Prágában és Bécsben is puhatolóz-
nak élelmiszerek megszerzése cél-
jából. Hir szerint a cári élelmiszerek
egy részét élelmiszer vásárlásra
akarják fordítani. Csehszlovákiá-
ban az Érchegység egyes vidékein
ittott sikerült a burgonyatermés,
de volt magyar területen ellenben
magyon rossz. Németország déli és
nyugati területein gyenge, északon
alig jó a termés. Az étkezési bur-
gonya ára itt 7-11 mánta. Olasz-
országban kúszott minden, s a ma-
gyar és osztrák burgonyatermés
leségei után puhatolóznak. Ab-
bostumia, hajlandók már 46 lírát is
adni a burgonyáért, a múlt heti
lírával szemben.

AMIKOR A KUTYA NEM JÓL
LÁT

Az egyik német nagyvárosban
túlönös botrányokozás miatt kel-
let eljárnia a rendőrségnek.
A városi parkban ugyanis egy
férfi üldögélt az egyik padon, mel-
lette a földön meg a kutyája. Egy-
re megjelent egy erősen karsu,
erősen a magasabb évráratok-
hoz hasonlított rövidszoknyás hölgy és
akart ülni a padra. A kutya
szemből a hölgy zsír- és hustalan
boka felé kapott.
— Vigye el, legyen szives, ezt
üldögi! — mondta méltatlankodva
a hölgy.
A férfi azonnal rákiáltott a
kutyára:
— Ide gyere rögtön! Nem látod,
egy nem csontok ezek, hanem
a hölgy felsikoltott és arcu-
lata a fényt. A kutya nekiugrott
a hölgynek. A keveredésnek a ren-
dőr megjelentése vetett véget. Köl-
tőnös feljelentések történtek, a
szekedés még bent a rendőrka-
bályságon is folyt, a férfi ugyan-
akkor védekezett, hogy a nő meg-
tette a kutyát s ő erre kényte-
re volt öngyűsége lába felől fel-
ragasztani a gyengülő szemű ebet.
Rendőrbíró mindkettőjüket el-

Jóváhagyta a törvényszék a Mun-
kások Szanatórium Egyesülete
alapszabályait

(Cluj-Kolozsvár, november 13.)

A romániai munkásság rossz köz-
egészségügyi viszonyai folytán nem-
régiben néhány kolozsvári munkás
a szociáldemokrata párt égisze alatt
megalakította a Munkások Szana-
torium Egyesületét, amely bizonyos
hetijárulék fejében otthont és sza-
natoriumi gyógykezelést, specialista
orvosok igénybevételét biztosította
tagjai és azok családja számára.
Az alturista intézményt Kolozsvár
orvostársadalmára felkarolta és az
egyesület rövid működése alatt igen
szép eredményeket ért el.

Mikor az egyesület kibontakozása
teljében volt, dr. Fodor városi tiszti
főorvos beszüntette annak műkö-
dését azzal az indoklással, hogy

az egyesületnek nincsenek alap-
szabályai. Habár ezidőben az egye-
sület alapszabályai már be voltak
terjesztve a törvényszékhez, az igaz-
gatóság mégis kénytelen volt az
egyesület működését beszüntetni
mindaddig, amíg a törvényszék jóvá-
hagyja az alapszabályokat.

A kolozsvári törvényszék most
252-928 szám alatt jóváhagyta az
egyesület alapszabályait és elismerte
jogi személyiségét, úgy hogy a
szanatorium egyesület újól meg-
kezdheti működését. A Munkások
Szanatorium Egyesülete igazgató-
sága a közeljövőben taggyűlést hív
egybe, amelyen az egyesület további
működésének menetéről fognak ha-
tározni.

ÖSSZEULT A NÉMET BIRODALMI
PARLAMENT

(Berlin) A német birodalmi parla-
ment hétfőn tartotta első gyűlését a
nyári szünet után. A parlament folyó
ügyekkel foglalkozott.

MILYEN LESZ AZ IDŐ

(Hamburg) Az obszervatórium mete-
orológiai intézetének időjárásprognó-
za szerint Középeurópában derültebb,
igen hűvös időjárás várható szelekkel.

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej. Vastagabb betűvel szedve 4 lej.
A legkisebb apróhirdetés 25 lej. Álláskeresők részére egyszerűhír-
detés 20 lej. — Az apróhirdetések díja előre fizetendő

„Még nem késő” c. közlemény „Aka-
rom” jellegre e lap kiadóhivatala továb-
bitja a választ.

Sürgősen eladó új mahagoni háló-
szobabutor. Calea Motilor 84.

Perfekt román-magyar gépirónő,
magyar gyorsíró, irodai munkákban
több évi gyakorlattal bír, állást keres.
Cím a kiadóhivatalban.

Vegyírőha-vasalónő, csakis begya-
korlottak és munkásleányok felvételt-
nek a „Cristal” gőzmosógárba.

Két évig eltartó cipőtalpvédő talál-
mány eladó, vagy pénzestárs kereste-
tik. Cím a kiadóban.

Egy kitűnő kopó eladó. Hegyalatti
ut 1. VI. ker.

Becsületes, értelmes fin, fogtechnikus
tanulónak felvétetik. Piata Miahí Viteazul
2. Emelet.

Molnár János víz és villany felsze-
relési vállalata Cluj, Piata Mihail Vi-
teazul 16. (v. Széchenyi-tér). Olcsó
árak. Részletfizetési feltételek.

Kalaptisztítást, festést, átalakítást, a
legszebben készítek. Szabó János ka-
laposmester Cluj, Regele Ferdinand
(Ferencz József-ut) 69. szám.

Tisztviselő nő délutáni állást keres.
Megkereséseket „Szorgalmas” jellegre
kér.

Autóbusz-társat keresek. Cím a ki-
adóban.

Írógéppel rendelkező urinő nagyobb
munkák másolását vállalná. Megke-
reséseket „Pontos” jellegre kér.

Irodakapitálást vállalt gyakorlott, meg-
bízható asszony. Cím a kiadóban.

Makulatura papír kapható a kiadó-
hivatalban. Jókai-ucca 21. szám alatt.

Használt fehérnemű szekrényt keresek
megvételre. Cím a kiadóhivatalban.

Kiadó november 15-ére 2 nagy szo-
ba. Értekezni a „Viata”-nyomdában.

Husz lejért új nyakkendőt kaphat,
ha a régít kijavíttatja a „Nyakkendő-
klinikán” Linczeg-ucca 9. szám alatt.

A jó állásért folyó harcban szerelje fel
magát. Tanuljon meg románul.

Kertészt keres

zsombori gazdaság. Gyümölcs, konyha-
virágkertet, méhészeti és szőlészeti
ismeretek megkívántatnak. Jelent-
kezés Dr. Kádárnál, a „Mai Világ”
szerkesztőségében.

Hotel Metropol Bukarest

A királyi palotával szemben

Modern
confort!

MAI VILÁG

minden olvasója

Modern
confort!

15% kedvezményt kap a szobaárakban

ha felmutatja ezt a hirdetést!

MOZIHETCEGET ÉS HERCEGNŐT
VÁLASZTANAK PÁRISBAN

(Páris) Egy országnak sem volt oly
népes dinasztiaja, mint a francia köz-
társaságnak. Ha valaki összeszámolná
az összes királynőket, többszázra
menne a számuk. A pékek, mészáro-
sok, a masamódok, a gépirók, a Ma-
rianneok évről-évre megválasztják a
magukét. Királynéjuk van a sportlá-
nyoknak, a divatbábuknak, a halak-
nak és vadaknak, a kerületeknek és
magának Páris városának, akit Mi
Caremekor a köztársaság elnöke ölel és
csókol meg hivatalosan az Eliséében.
Most úgy látszik a mozi is bele akar
kapszódni a dinasztiaiba. Egyelőre
szerényen csak herceget és hercegnőt
választanak. Igaz, melyik királynő fog
a mozihercegnővel vetélkedni tudni.

FŐISKOLÁT VÉGZETT NŐKET
ALKALMAZNAK FŐPINCÉREK-
NEK NEWYORKBAN

A newyorki teaszalonokban és
vendéglőkben ujabban akadémiai
képzetségű nőket alkalmaznak,
címük „gazdasszony” ugyan, lé-
nyegében azonban azt a munka-
kört látják el, melyet korábban a
főpincérek. Ők ügyelnek fel a pin-
cérekre s általában a kiszolgálás
egész menetére. Ilyen állásokat nem-
csak az arraszorulóknak vállalnak,
hanem még társaságbeli hölgyek is,
akik torkig vannak a fényűző sem-
mittevéssel már. A „gazdasszony”
reggel egybegyűjti a pincérnőket,
kiadja nekik az utasításokat és
meghallgatja panaszaikat. A na-
gyon nagy vendéglőkben segéd-
gazdasszonyok is vannak, ezek
igen gyakran diákkisasszonyok.

Gyümölcsészeti előadás és
bemutató Kolozsváron. Az Erdélyi
Gazdasági Egylet november hó 24-
én szombaton d. u. 4 órakor az
egyesület Attila-u. 10. sz. alatti
székházának üléstermében gyümöl-
csészeti előadást rendez, amelyen
Dr. Péter Béla c. gazd. ak. igaz-
gató fogja ismertetni a gyümölcs-
fák kártevőit ellen való téli véde-
kezési módokat. A védelmi szere-
ket és azok alkalmazását ugyan-
csak az nap d. u. 2 órától kezdődő-
leg gyakorlatilag is bemutatja az
egyesület.

INGYEN VILLAMOSUTAZÁS
SOKGYERMEKES CSALÁDOK
SZÁMÁRA

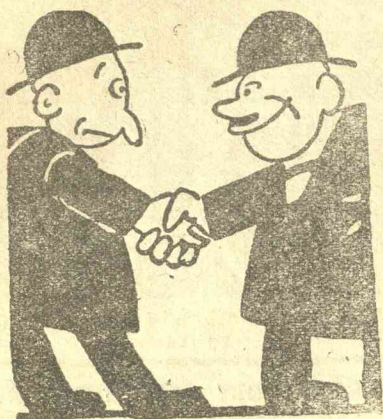
Bozenben és Meránban elhatáro-
ták, hogy sokgyermekes családok
fentartói a villamoson ingyen utaz-
hatnak. Közalkalmazottaknál hét,
másoknál tíz gyermek ehhez a jog-
cím.

A legjobban informált közgazdasági lapok

CONSUM
RUMÄNISCHER LLOYD

Vagyont kereshet, ha rendszeresen olvassa.

Fogadjunk...

— Fogadjunk Pancser, el sem hiszi, ha mondom, hogy a Maniu-kormány egyik meglepetéssel szolgál a másik után.

— De bizony el hiszem. Azután a meglepetés után, hogy sikerült kormányra jutnia, még a külföldi kölcsönt is elhiszem fenntartás nélkül.

— Pancser ur, szabad egy kérdést? — Felesleges, mert amit mondtam, az örömdetesem komoly tény.

— Mit szól a választási előkészületekhez?

— Kohn és a fia uton voltak. Késő este érkeztek meg egy vidéki városkában és a kóser vendéglőben már csak egy libacombot és egy kis darabka libamáját tudtak eléjük tenni. A fiatal Kohn szónéklül kezébe kapja a libacombot, majd rámutat a májra és azt mondja az apjának:

„Na papa válasszon!”

Az öreg Kohn felháborodik:

„Te szentelen kölyök, a libacombot kézbe kaptad, mit választhatsz itt?”

„Válasszon papa, — mondja teli-szájjal a fiu, — hogy megeszi a májat, vagy azt is én egyem meg.”

— Mit szól hozzá, hogy az állást keresők megrohták a kormányt?

— Egy ur, aki a régi rezsimben híres választási kortes volt, megmondotta magát. Frontot változtatott néhány nappal ezelőtt. Buzgó nemzeti parasztpárti lett és most, hogy a párt kormányra jutott, állásért jelentkezett. Az egyik hivatalban már nem tudnak vele mit csinálni és végül a hivatalfőnök leülteti, hogy próba képen néhány sort írjon. Azonban az íróval sehogy sincs megelégedve.

„Hisz jó... jó volna, — mondja, — de mért dülöngélnék úgy a sorai?”

A volt kortes szolgálatkészen feleli:

„Azért kérem, mert amint leirom, rögtön leitatom őket.”

Akkor mára ebben maradunk.

POLITIKAI VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁS HARAPÁSSAL

Görögországban még nincsen a nőknek választójoguk. Politikai véleményük azonban van, még pedig elég harapós. Amint ugyanis Venizelosz, az új görög miniszterelnök választási körútján Korintosz közelében választási buzdlító beszédéhez akart fogni a mult héten, egy asszony lépett hozzá azzal a kéréssel, hogy a haza megmentőjének szeretné megcsókolni a kezét. Venizelosz kegyesen kézcsókra nyújtotta jobbát, mire az asszony elkapta a kezét és teljes erejével beleharapott. Venizelosz kifejezett kívánságára a harapós nőt szabadlábon hagyták, sőt eljárást sem indítottak ellene. Tettét azért követte el az asszony, mert meggyőződéses királyságpárti és utálja a köztársasági Venizeloszt.

Hirdessen a Mai Világ-ban

LEGUJABB

S... O... S...

Egy luxusgőzös 250 utasa, nagyrészt nő és gyermek, végveszedelemben van a viharzó Oceánon

A féloldalra dőlt hajón már eddig is több ember elpusztult -- Irtózatos pánik -- Tíz gőzös siet az elmerüléssel fenyegető hajó felé

(Newyork) Tegnap délután a negyven utast és kétszáz tíz tagból álló személyzetet szállító „Vestris” gőzös szikratávirójával több vészjelzést adott le a nyílt tengeren. Miután a jelzéseket felfogták, a washingtoni tengerészeti hivatal utasította a flottaparancsnokságot, hogy

sürgősen küldjön segítséget a „Vestris”: gőzösnek

(Boston) A Vestris-től hetven mértföldnyire levő Jankee Arrow olajszállító hajó szikratáviratott küldött, amelyben jelenti, hogy teljes gőzzel a fenyegetett Vestris hajó segítségére indult.

Ezzel egyidejűleg a Vestris részleteket is adott tragédiájáról. Jelentések szerint, hatalmas viharba került és

a tomboló hullámokon rakományá elmozdult, ami féloldalra döntötte a hajót

olyannyira, hogy a csavarok, meglazultak és nem lehet kormányozni. Eddig mint egy tíz gőzös sietett a Vestris segítségére, amely

állandóan S.O.S. jelzést ad le, a hajón leírhatatlan a pánik az utasok közt javarészt asszonyok és gyermekek vannak, akik közül már

addig is többen a tengerbe veszték a borzalmas viharban

Az amerikai hatóságok mindent megmozgattak a hajó megmentésére, tekintve, hogy

kétszázötven emberélet megmentéséről van szó,

az utasok között van Jnnoye amerikai japán követ is.

Ohióból érkező kábelátvitel jelenti, hogy a „Maru japán gőzösnek sikerült megközelítenie a Vestrist, és a süllyedő hajóról megmentette az utasokat.

(Newyork) A késő éjszakai órákban érkezett jelentés szerint a Maru japán gőzös

nem mentette meg a hajó utasait

és a tengeren hanykolódó Vestrist még csak meg sem közelítette.

A vihar a tengeren egyre erősödik úgyhogy a segélyhajó-

kat is komoly veszedelem fenyegeti.

A sötétség beállta után a Vestris szikratávirója felmondta a szolgálatot

és a hajóról, valamint annak kétszázötven utasáról semmi hír.

Anita Berber meghalt

(Berlin) Anita Berber, a hírhedt meztelen táncosnő, aki néhány évvel ezelőtt botrányaival az egész világsajtót foglalkoztatta, meghalt Berlin egyik

kórházában 29 éves korában. A táncosnő, aki az utóbbi időben nagy nyomorban volt, tüdőbaja ölte meg.

Véres incidensek közepette folynak az ausztriai jubileumi ünnepségek

(Bécs, november 13.) Hainisch köztársasági elnök fogadta a nemzettanács három elnökét, akik a szuverén osztrák nép megbízottai-ként szerencsekívánataikat fejezték ki.

Jelentések szerint Innsbruckban

Megnyílt a Budapest--Newyork közötti közvetlen telefonforgalom

(Budapest) Tegnap délután háromnegyed öt órakor megnyílt a Budapest--Newyork közötti közvetlen telefonforgalom. Elsőnek Bethlen István miniszterelnök beszélt Kellogg külügyi államtitkárral, majd Buttler Wright, az Egyesült Államok budapesti követe folytatott beszélgetést Pelényi János

washingtoni magyar követségi ügyvivővel.

Jellemző, hogy ahivatalos beszélgetések lefolytatása után négy és fél órán keresztül magánfelek beszélgettek Newyorkkal. Ezzel szemben nálunk komoly probléma, ha valaki Kolozsvárról Bukaresttel akar beszélni.

ELFOGTAK EGY HIRES GYLKOST

(Róma) A rendőrségnek sikerült elfognia de Silvystro hírhedt gyilkost, akiről állítólag D'Annunzio regényt is írt. A veszedelmes gonosztevő szerelmes volt egy leányba, aki egy szép napon mással jegyezte el magát. De Silvystro éjszaka belopózott a csürbe és féltékenységből agyonlőtte szerelmét, majd felgyújtotta az istállót és elmenekült. Menekülés közben borzal-

mas embermészárlást vitt végbe. A lötlásra sietett lakosok közül revolverrel hetet meggyilkolt, mert fel akarván tartóztatni menekülésében.

A rablőgyilkos, akit időközben contumaciám életfogytiglani kényszer munkára ítélték, 1920 óta bujkál, végül is most sikerült elfogni.

AZ OROSZ PARASZTLÁZADÁS

(Páris) A Le Journal des Débats tudósítójának közlése szerint orosz parasztlázadás egyre nagyobb méreteket ölt. Moszkvában egymásután érkeznek hírek az orosz keseredett parasztság fegyveres lenállásáról, sőt több helységeben olyan hírek is vannak, hogy a szovjettanítókat és hivatalnokokat legyilkolták és egyes középiskolákat, iskolákat, községházakat felgyújtottak.

* LAPUNK BUDAPESTEN állandóan olvasható a Park-szálloda földszintjén, VIII., Baross-tér 19.

Felelős szerkesztő: SERESS JÓZSEF

Mielőtt leesne az első hó — a tulzsufolt raktár apasztása miatt — rendkívül olcsó árákat léptet életbe Sipos harisnya, kötött-mellény, pullover, csipke, szallag és rövidáruüzlete Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 8. szám. // Tegyen egy próba vásárlást!!!